

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE CAPACITY BUILDING OF THE ENTERPRISE

Предметом дослідження у статті є процес оцінювання ефективності формування та реалізації інноваційного потенціалу. Метою дослідження є обґрунтування методичного забезпечення оцінювання вартості інноваційного потенціалу, ефективності його нарощування та результативності реалізації. Інноваційний потенціал підприємства відображає здатність до розроблення, освоєння та комерціалізації новітніх досягнень у виробництві продукції й управлінні, а також створення нових конкретних переваг і перспектив стратегічного розвитку. Інноваційний потенціал підприємства є сукупністю всіх залучених до інноваційної діяльності ресурсів, можливостей найефективнішого їх застосування в процесах реалізації інноваційних проєктів, а також відображенням наявних зовнішніх джерел (новацій) і внутрішніх цілей системи управління щодо розроблення або впровадження нових конкурентних переваг для реалізації стратегій розвитку. У статті запропоновано комбінований метод, що об'єднує витратні, порівняльні та дохідні методики вартісної оцінки потенціалу. На основі оцінювання вартості вхідних ресурсів на етапі формування інноваційного потенціалу та коефіцієнтів проектування ресурсних можливостей визначається ефективність реалізації та вплив на інноваційний розвиток усього підприємства.

Ключові слова: інноваційний потенціал, оцінювання вартості, дохідний, витратний порівняльний підходи, інноваційний розвиток, транспортне підприємство.

Предметом исследования в статье является процесс оценки эффективности формирования и реализации инновационного потенциала. Целью – обоснование методического обеспечения оценки стоимости инновационного потенциала, эффективности его наращивания и результативности реализации. Инновационный потенциал предприятия отражает способность к разработке, освоению и коммерциализации новейших достижений в производстве продукции и управлении, а также созданию новых конкретных преимуществ и перспектив стратегического развития. Инновационный потенциал предприятия является совокупностью всех вовлеченных в инновационную деятельность ресурсов, возможностей эффективного их применения в процессах реализации инновационных про-

ектов, а также отражением имеющихся внешних источников (новаций) и внутренних целей системы управления по разработке или внедрению новых конкурентных преимуществ для реализации стратегий развития. В статье предложен комбинированный метод, объединивший затратные, сравнительные и доходные методики стоимостной оценки потенциала. На основании оценки стоимости входных ресурсов на этапе формирования инновационного потенциала и коэффициентов проектирования ресурсных возможностей определяется эффективность реализации и влияние на инновационное развитие всего предприятия.

Ключевые слова: инновационный потенциал, оценки стоимости, доходный, затратный сравнительный подходы, инновационное развитие, транспортное предприятие.

In the article, the purpose of the study is a process of evaluating the efficiency of formation and realization of innovative capacity. The research purpose is to substantiate the methodological provision of evaluating the cost of innovative capacity, the efficiency of its building, and the effectiveness of fulfillment. Innovative capacity of the enterprise reflects its ability to develop, put into production, and commercialize the latest achievements in production and management, as well as create new specific advantages and prospects of strategic development. Innovative capacity of the enterprise is a set of all resources involved in the innovation activity, the possibilities of the most effective use of them in the processes of implementation of innovative projects, as well as the reflection of existing external sources (innovations) and internal goals of the management system in relation to the development or introduction of new competitive advantages for the implementation of development strategies. The paper proposes a combined approach that united cost, comparative, and income methods of cost estimation of potential. On the basis of evaluation of the cost of input resources at the stage of formation of innovative capacity and coefficients of resource planning, the effectiveness of implementation and influence on the innovative development of the entire enterprise are determined.

Key words: innovative capacity, cost estimation, income, cost, comparative approaches, innovative development, transport enterprise.

УДК 330.34:005.33

Вовк О.М.

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки повітряного транспорту Національний авіаційний університет

Казакова Т.М.

студентка Національний авіаційний університет

Постановка проблеми. Інноваційний потенціал підприємства відображає здатність до розроблення, освоєння та комерціалізації новітніх досягнень у виробництві продукції й управлінні, а також створення нових конкретних переваг і перспективи стратегічного розвитку. Оцінювання інноваційного потенціалу в розрізі його складників, відповідності структури та рівня інноваційності, ефективності інвестицій в інноваційні продукти становлять основу

сучасних методів аналізу інноваційного потенціалу. Масштаби застосування інформаційних цифрових технологій, пошук нових техніко-технологічних та матеріально-технічних інструментів досягнення цілей підвищення конкурентоспроможності підприємства та ефективності його діяльності потребують постійного моніторингу інновацій, а також пошуку методів оцінювання їхньої вартості й впливу на вартість потенціалу підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Теорія управління інноваційним потенціалом підприємства в сучасних наукових дослідженнях представлена науковими публікаціями О.В. Ареф'євої [1], О.О. Борисової [2], А.В. Гриньова [3], Ю.Г. Левченко [4], А.А. Мазаракі [5], О.І. Маслак [6], І.В. Новікової [7], Й.М. Петровича [8], Г.Т. П'ятницької [9] та ін. Основи трактування та оцінювання інноваційного потенціалу закладені закордонними вченими: Н. Forsman [10], С. Freeman [11], D. Leyden [12], M. Mazzucato [13].

Попри наявність великої кількості публікацій із питань оцінки рівня інноваційного потенціалу, ефективності інноваційно-інвестиційних проектів, недостатньо розкритими залишаються методичні положення оцінювання вартості інноваційного потенціалу та впливи на вартість економічного потенціалу підприємства.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є обґрунтування методичного забезпечення оцінювання вартості інноваційного потенціалу, ефективності його нарощування та результативності реалізації.

Виклад основного матеріалу. Поняття інноваційного потенціалу в 1982 році описав К. Фрімен [11] як фактор зростання економічної системи. Натепер теорії інноваційного розвитку та управління інноваційною діяльністю підприємства досліджені досить широко. Питання управління, систематизації та оцінювання інноваційного потенціалу теж розроблені в наукових дослідженнях за останнє десятиліття досить ґрунтовно. З огляду на проведені дослідження авторами пропонується узагальнити підходи до трактування «інноваційний потенціал» у таких напрямках, як:

1) ресурсний підхід, у якому вчені розглядають як сукупність ресурсів чи можливостей, використання яких є інструментом досягнення цілей інноваційного розвитку, дають змогу забезпечити розроблення чи впровадження інновацій [3; 10; 14; 15];

2) результативний (цільовий) – здатність, можливість до розроблення та впровадження інновацій; сукупність процесів, що спрямовані на стратегічний інноваційний розвиток; міра готовності до впровадження інновацій [16–19];

3) ресурсно-результатний – поєднання ресурсів і прихованих можливостей (каталізаторів, умов), системних та процесних характеристик підприємства, що відображають його здатність до інноваційного розвитку, підвищення рівня конкурентоспроможності [7; 9; 20; 21].

Притримуючись ресурсного підходу до трактування, автори вважають, що інноваційний потенціал підприємства є сукупністю всіх залучених до інноваційної діяльності ресурсів, можливостей найефективнішого їх застосування в процесах реалізації інноваційних проектів, а також відображенням наявних зовнішніх джерел (новацій)

і внутрішніх цілей системи управління щодо розроблення або впровадження нових конкурентних переваг для реалізації стратегій розвитку.

Сучасні концепції та підходи до оцінювання потенціалу підприємства сконцентровані у двох групах: оцінка вартості та аналіз конкурентоспроможності. Вартість потенціалу розглядається з трьох принципових позицій: як потенційне джерело доходів; як сума витрат на створення чи утримання активів, що формують потенціал; як ринкова вартість, що визначається за допомогою цінних мультиплікаторів. Аналіз конкурентоспроможності потенціалу відображає за допомогою матричних чи індикаторних методик, методів стратегічного аналізу відносні характеристики рівня розвитку, конкурентний статус, здатність до забезпечення ефективності діяльності підприємства. Під час оцінювання інноваційного потенціалу підприємства, як правило, вчені досліджують структуру складників та за допомогою коефіцієнтів відповідності цілям або динаміки змін визначають рівень реалізації (табл. 1).

На думку Т.Г. П'ятницької, М.О. Григоренко та С.В. Найдюк, показники, що характеризують рівень інноваційного потенціалу підприємства та його зміну у часі, є дуже важливими у процесі стратегічного управління інноваційним розвитком будь-якого підприємства [9]. При цьому автори застосовують коефіцієнтну методику, яку розробили О. Маслак та Л. Квятковська [6], запропонувавши розрізняти та оцінювати інноваційний потенціал підприємств для цілей визначення стратегій інноваційного розвитку. Запропонована методика ґрунтується на аналізі структури витрат та інноваційних проектів. За результатами аналізу робиться висновок щодо здатності підприємства забезпечити та реалізувати власними ресурсами інноваційний розвиток [6].

Варто відзначити, що хоча методика Маслак-Квятковської фактично відображає винятково фінансове забезпечення внутрішнього потенціалу підприємства з погляду його можливостей впроваджувати інновації, що потребують певних витрат, вона досить чітко дає можливість зрозуміти, наскільки фінансово спроможним є підприємство, щоб ефективно реалізувати стратегію інноваційного розвитку.

Більш розширений підхід до оцінювання інноваційного потенціалу запропонували Л. Мартюшева та В. Калишенко [23], за яким учені визначають рівень інноваційного потенціалу шляхом оцінювання його складників, а саме: матеріально-технічних, кадрових, інтелектуальних та інформаційних ресурсів, а також так званого ринкового складника.

Проте в описаних дослідженнях та підходах до оцінювання майже не розглядається вартісний аспект в управлінні інноваційним потенціалом.

Узагальнення методик оцінювання інноваційного потенціалу підприємства

Автори	Структурні складові	Опис
П'ятницька Т.Г., Григоренко М.О. та Найдюк С.В.	Оргструктура; технологія; стиль управління; організація та оплата праці; система інформування персоналу; переміщення персоналу; психологічний клімат	Коефіцієнтна методика, що оцінює за системою низький/високий» рівень інноваційного розвитку складників.
Маслак О.І., Квятковська Л.А.	Структура фінансових витрат	Оцінюють і визначають стратегію інноваційного розвитку, спираючись на інформацію про джерела покриття витрат
Мартюшева Л.С., Калишенко В.О.	Матеріально-технічні, кадрові, інтелектуальні та інформаційні ресурси, ринковий складник	Оцінюються кількісні показники та рівень інноваційності складників за допомогою коефіцієнтів відповідності поставленим цілям.
Радзівіло І.В.	Потенціальна, управлінсько-комунікаційна, інноваційна	Інтегральний показник, що об'єднує впливи факторів за 10-бальною системою оцінювання в організаційній, фінансово-економічній, виробничій, кадровій, маркетинговій, науково-технічній, соціальній чи управлінській сфері діяльності.
Мартюшева Л.С., Калишенко В.О. та В. Черевко	Показники господарської діяльності та інноваційної активності	Розраховуються показники рівня інноваційності продукції, зміни кількості інноваційно активних підприємств, загальні обсяги реалізованої інноваційної продукції та зміна її структури тощо.
Янковська О.І.	Ресурсна та інтелектуальна	Ресурсний складник передбачає оцінку забезпеченості підприємства основними видами ресурсів; інтелектуальний складник включає оцінку рівня освіти та ступінь інтеграції в інноваційний процес.
Калачова І.В., Шубравська О.В. та Прокопенко К.О.	Ресурси; економічні результати; інноваційна діяльність; розвиток інноваційних процесів	Оцінюються закономірності у зміні інформаційних даних про стан складників.

Джерело: складено авторами на основі джерел [6; 9]

Якщо в пропозиціях О. Маслак та Л. Квятковської є аналіз витрат, що можна віднести до витратного підходу до оцінювання вартості потенціалу, то результативний та порівняльний підходи не використовуються. Можемо погодитися з тим, що застосування порівняльних методик ускладнюється унікальністю розвитку кожного підприємства та низькою ймовірністю повторення успіху та ефективності одних і тих же інновацій. Проте результативний (дохідний) підхід потребує більш детального дослідження та розроблення положень щодо оцінювання впливу ефективності й прибутковості реалізації інноваційного потенціалу на інноваційний розвиток підприємства. Крім того, аналіз попередніх, поточних та перспективних результатів використання інноваційного потенціалу формує інформаційну базу для обґрунтування вибору тих чи інших напрямів інноваційного розвитку, стратегій та проектів їх реалізації.

Ресурсну базу діяльності підприємства та формування його інноваційного потенціалу становлять матеріальні, кадрові, фінансові, нематеріальні й інформаційні ресурси. Можливості, на думку авторів, формуються і у внутрішньому середовищі, і у зовнішньому, відповідаючи складникам ресурсної бази (рис. 1, табл. 2).

Послідовність проведення оцінювання інноваційного потенціалу на підприємствах має відповідати етапам процесу управління інноваційного розвитку потенціалу, а також принципам і функ-

ціям його реалізації. Для оцінювання ресурсів на вході у внутрішнє середовище необхідно оцінити не лише витрати на їх купівлю і введення в експлуатацію, а й якісні параметри, які авторами пропонується класифікувати за видами ресурсів і активів підприємств. Загальна формула визначення вартості ресурсів на вході:

$$V_{ijp} = \sum_{j=1}^g \sum_{i=1}^n (C_i * O_i) * \frac{\sum_{k=1}^K P_{M_k}}{K} * \frac{\sum_{k=1}^K P_{F_k}}{K} * \frac{\sum_{k=1}^K P_{Inf_k}}{K} * \frac{\sum_{k=1}^K P_{K_k}}{K} * \frac{\sum_{k=1}^K P_{Na_k}}{K} \quad (1)$$

де V_{ijp} – початкова вартість i -го виду ресурсу з j -го джерела постачання, C_i – ціна ресурсів, O_i – обсяг потреби в ресурсах, i – вид ресурсів, n – кількість видів ресурсів, j – джерела постачання, g – кількість джерел постачання, P_M – показники матеріальних ресурсів, P_F – показники фінансових ресурсів, P_{Inf} – показники інформаційних ресурсів, P_K – показники кадрових ресурсів, P_{Na} – показники нематеріальних активів, k – показник P -ї групи показників, K – кількість показників виду ресурсів.

Вартість залучення ресурсів на підприємство та в інноваційні процеси таким чином визначається за витратним підходом до оцінювання потенціалу підприємства і враховує вплив ринкових факторів. Оцінивши початкову вартість залучення ресурсів, що враховує не лише ціну ресурсів, а й вплив процесів постачання і введення в експлуатацію, проведемо оцінку подальшої зміни вартості ресурсів інноваційного потенціалу в процесах розвитку під-

Рис. 1. Схема оцінювання вартості інноваційного потенціалу підприємства

Джерело: побудовано авторами

приємства. У процесі управління інноваційними процесами важливо визначити тенденції впливу зміни показників використання та оптимальності складу ресурсів з метою зниження собівартості проектів, підвищення відповідності запитам споживачів і якості, конкурентоспроможності на ринку. Для оцінювання ефективності розвитку та реалізації інноваційного потенціалу в умовах ринку використаємо класичний підхід аналізу ефективності за ефектом та вартістю витрачених на його отримання ресурсів. При цьому авторами за ефект

приймається або чистий дисконтований прибуток підприємства або зростання гудвілу:

$$E_{ін} = ЧДП / V_{ін} * 100 \text{ або } E_{пк} = Г / V_{ін} * 100 \quad (2)$$

де ЧДП – чистий дисконтований прибуток від реалізації інноваційного проекту, Г – гудвіл підприємства після реалізації інноваційного проекту, $V_{ін}$ – вартість інноваційного потенціалу, оцінена за витратним підходом.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, запропонований методичний підхід до оцінювання ефективності інноваційного потенціалу враховує

Відносні показники оцінювання ресурсів інноваційного потенціалу на вході на прикладі підприємства транспортної галузі

№	Вид ресурсів	Показник оцінки
1	Матеріальні	1.1 співвідношення ціни постачання та середньоринкової ціни, 1.2 співвідношення періоду постачання та періоду зберігання до моменту надання транспортної послуги, 1.3 співвідношення обсягів постачання та потреби, 1.4 співвідношення періоду введення в експлуатацію та періоду надання транспортної послуги, 1.5 інтегральний коефіцієнт якості, 1.6 інтегральний коефіцієнт безпеки, 1.7 інтегральний коефіцієнт екологічності, 1.8 коефіцієнт вчасності доставки
2	Фінансові	2.1 співвідношення ціни власних фінансових ресурсів та середньоринкової кредитної ставки, 2.2 співвідношення ціни лізингових угод та середньоринкової ціни на об'єкти лізингу, 2.3 співвідношення ціни страхових угод та середньоринкової ціни страхування, 2.4 динаміка обмінного курсу за досліджуваний період 2.5 співвідношення вартості проекту та результатів його реалізації, 2.6 співвідношення тривалості розробки проекту та окупності, 2.7 коефіцієнт відповідності потребам оновлення та модернізації підприємства.
3	Трудові	3.1 коефіцієнт професійного росту нового працівника, 3.2 коефіцієнт досвіду нового працівника, 3.3 коефіцієнт змінності робочих місць нового працівника 3.4 коефіцієнт доступності інновацій для працівників
4	Інформаційні	4.1 коефіцієнт доступності транспортної послуги, 4.2 коефіцієнт вчасності отримання інформації, 4.3 коефіцієнт ширини покриття запитів щодо транспортних послуг, 4.4 коефіцієнт відповідності навігаційним потребам 4.5 співвідношення ціни використання та середньоринкової ціни сировини, 4.6 співвідношення обсягів надання транспортних послуг та їх вартості з середньо ринковими через фактор розташування, 4.7 співвідношення періоду надання транспортної послуги, що залежить від розташування, і середньоринкової швидкості надання послуг.
5	Нематеріальні активи	5.1 співвідношення витрат на НДР та результатів їх застосування, 5.2 відношення вартості патентів та дозволів до вартості активів 5.3 коефіцієнт вчасності реалізації інновації, 5.4 коефіцієнт відповідності наявним технічним засобам, 5.5 коефіцієнт відповідності потребам оновлення техніко-технологічного та матеріально-технічного забезпечення, 5.6 співвідношення вартості інноваційного продукту та результатів його використання

Джерело: побудовано авторами

впливи зовнішнього та внутрішнього середовища на вартість ресурсної бази, ґрунтується на оцінюванні і кількісних, і якісних показників ресурсів та можливостей, відображає результативність реалізації інноваційних проектів на ринку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- Ареф'єва О.В. Капаруліна І.М. Українське авіабудування: напрями трансформації. Інноваційна економіка. 2013. № 3(41). С. 3–8.
- Борисова О.О. Інноваційний розвиток системи економічної безпеки підприємств сфери ресторанного бізнесу: дис. ... канд. екон. наук: 21.04.02 / О. Борисова; Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК". Київ, 2017. 264 с.
- Гриньов А.В. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства. Проблеми науки. 2003. № 12. С. 1217.
- Левченко Ю.Г. Сутність та складові інноваційного потенціалу підприємства. Наукові праці НУХТ. 2012. № 43. С. 57–61.
- Мазаракі А.А. Інноваційний потенціал України: монографія; за заг. ред. А.А. Мазаракі. К., 2012. 592 с.
- Маслак О.І. Система показників оцінки інноваційного потенціалу промислового підприємства. Ефективна економіка. 2010. № 9. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=298>.
- Новікова І.В. Інноваційний потенціал підприємства: оцінка та фінансово-інвестиційне забезпечення розвитку (за матеріалами підприємств алмазно-інструментального виробництва України): автореферат дис. к-та ек. наук: 08.06.01; КНЕУ. К., 2003. 20 с.
- Петрович Й.М. Інноваційний потенціал управління організацією: монографія. Львів, 2010. 184 с.
- П'ятницька Г.Т., Григоренко О.М., Найдюк В.С. Методичні та практичні підходи до оцінювання інноваційного потенціалу малих підприємств ресторанного господарства // Агросвіт, 2018. № 4. С. 53–63.
- Forsman H. Innovation capacity and innovation development in small enterprises. A comparison between the manufacturing and service. Research Policy. 2011. Vol. 40. Issue 5. P. 739–750.
- Freeman C. The Economics of Industrial Innovation; 2nd ed. Cambridge, Mass 1982. vii, 250 p.

12. Leyden D. Publicsector entrepreneurship and the creation of a sustainable innovative economy. *Small Business Economics*. 2016. Vol. 46, issue 4. P. 553–564.

13. Mazzucato M. From market fixing to market-creating: a new framework for innovation policy. *Industry and Innovation*. 2016. Vol. 23, issue 2. P. 140–156.

14. Гурочкіна В.В. Інноваційний потенціал підприємств: сутність та система захисту. *Економіка: реалії часу*. 2015. № 5(21). С. 51–57.

15. Яненко І.Г. Інноваційний потенціал підприємства: складові та фактори впливу. *Науковий огляд*. 2015. № 14. С. 63–71.

16. Андрианов Д.С. Сущность и структура инновационного потенциала организации. *Академия управления "ТИСБИ"*. 2006. Режим доступа: <http://www.tisbi.ru/science/vestnik/2006/issue4/Econom2.html>

17. Богма О.С. Сутність інноваційного потенціалу підприємства. *Вісник ЗНУ. Економічні науки*. 2011. № 1. С. 12–15.

18. Zawislak P.A. Innovation Capabilities of the Firm: The Brazilian Experience. 9th Globelics International Conference, November, 2011, Buenos Aires, Argentina. Режим доступа: <http://inspercom.org/wpcontent/uploads/2014/02.pdf>

19. Шилова О.Ю. Інноваційний потенціал підприємства: сутність і механізм управління. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012. № 1. С. 220–227.

20. Вікарчук О.І. Інноваційний потенціал: основа розробки стратегії розвитку підприємства. *Вісник ХНПІ*. 2009. № 8. С. 136–143.

21. Іванілова О.А. Методологічні підходи до підвищення ефективності виробництва на інноваційній основі. *Ефективна економіка*. 2011. № 8. Режим доступа: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=667>.

22. Якименко О.В. Вплив інноваційного потенціалу на розвиток будівельних підприємств. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки*. 2013. № 4(81). С. 316–325.

23. Мартюшева Л.С. Інноваційний потенціал підприємства як об'єкт економічного дослідження. *Фінанси України*. 2002. № 10. С. 1–66.

REFERENCES:

1. Arefieva O.V. and SKaparulina I.M. (2013), "Ukrainian aircraft building: directions of transformation", *Innovatsiina ekonomika*, no. 3, pp. 3–8.

2. Borysova, O.O. (2017), "Innovative development of the economic security of enterprises restaurant business", Abstract of Ph.D. dissertation, Economic Security of enterprises, University of Economy and Law "KROK", Kyiv, Ukraine.

3. Hryn'ov, A.V. (2003), "Estimation of the innovative potential of the enterprise", *Problemy nauky*, Vol. 12, pp. 12–17.

4. Levchenko, Yu.H. (2012), "The essence and components of the innovative potential of the enterprise", *Naukovi pratsi NUKhT*, Vol. 43, pp. 57–61.

5. Mazaraki, A.A., Mel'nyk, T.M., Yukhymenko, V.V., Kostuchenko, V.M., Kudyrko, O.V. (2012), *Innovatsiynjy potentsial Ukrainy [Innovative potential of Ukraine]*, Kyiv ats. torh. ekon. unt, Kyiv, Ukraine.

6. Maslak, O.I. and Kviatkovs'ka, L.A. (2010), "The system of indicators for assessing the innovative potential of an industrial enterprise", *Efektivna ekonomika*,

Vol. 9, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=298> (Accessed 2018.12).

7. Novikova I.V. (2003) *Innovative potential of the enterprise: assessment and financial and investment support of development (based on the materials of diamond-tool manufacturing enterprises of Ukraine)* Ph.D. Thesis, Economics, organization and management of enterprises,; Vadym Hetman Kyiv National Economics University. Kyiv, Ukraine.

8. Petrovych Y.M. (2010) *Innovatsiyni potentsial upravlinnia orhanizatsiieu [Innovative potential of organization management]*, Lviv Polytechnic Publishing House, Lviv, Ukraine.

9. Piatnytska H.T., Hryhorenko O.M. and Naidiuk V.S. (2018) "Methodical and practical approaches to the evaluation of innovative potential of the catering trade' small enterprises", *Ahrosvit*, no. 4, pp. 53–63.

10. Forsman, H. (2011), "Innovation capacity and innovation development in small enterprises. A comparison between the manufacturing and service sectors", *Research Policy*, Vol. 40, no. 5, pp. 739–750.

11. Freeman C. (1982) *The Economics of Industrial Innovation / Christopher Freeman*; 2nd ed. Cambridge, Mass.: The MIT Press, vii, 250 p.

12. Leyden D. (2016) *Publicsector entrepreneurship and the creation of a sustainable innovative economy*. *Small Business Economics*. Vol. 46. P. 553–564.

13. Mazzucato M. (2016) From market fixing to market-creating: a new framework for innovation policy. *Industry and Innovation*. Vol. 23, P. 140–156.

14. Hurochkina, V.V. (2015), "Innovative potential of enterprises: essence and system of protection", *Ekonomika: realii chasu*, Vol. 5, no. 21, pp. 51–57.

15. Yanenkova I.H. (2015) "Innovative potential of the enterprise: components and factors of influence", *Naukovyi ohliad*, Vol. 14, pp. 63–71.

16. Andrianov, D.S. (2006), "The essence and structure of the organization innovative potential", *Akademija upravlenija "TISBI"*, available at: <http://www.tisbi.ru/science/vestnik/2006/issue4/Econom2.html>.

17. Bohma, O.S. (2011), "The essence of the enterprise innovative potential", *Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky*, Vol. 1, pp. 12–15.

18. Zawislak, P.A., Alves, A.C. and Reichert, F.M. (2011), "Innovation Capabilities of the Firm: The Brazilian Experience", 9th Globelics International Conference, Buenos Aires, Argentina, available at: <http://inspercom.org/wpcontent/uploads.pdf> (Accessed 2018.12).

19. Shylova O.Yu. (2012) "Innovative potential of the enterprise: the essence and mechanism of management", *Marketing and innovation management*, Vol. 1, pp. 220–227.

20. Vikarchuk O.I. (2009) "Innovation potential: the basis of development of enterprise development strategy", *Visnyk KhNPI*, Vol. 8, pp. 136–143.

21. Ivanilova, O.A. (2011), "Methodological approaches to increasing the efficiency of production on an innovative basis", *Efektivna ekonomika*, Vol. 8, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=667> (Accessed 2018.12).

22. Yakymenko O.V. (2013) "Influence of innovative potential on the development of construction enterprises", *Zbirnyk naukovykh prats VNAU*, Vol. 4, pp. 316–325.

23. Martiushcheva, L.S. and Kalyshenko, V.O. (2002), "Innovative potential of the enterprise as an object of economic research", *Finansy Ukrainy*, Vol. 10, pp. 61–66.

Vovk O.M.Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Air Transport Economics
National Aviation University**Kazakova T.M.**Student
National Aviation University

EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE CAPACITY BUILDING OF THE ENTERPRISE

Innovative capacity of the enterprise reflects its ability to develop, put into production, and commercialize the latest achievements in production and management, as well as create new specific advantages and prospects of strategic development. Estimation of innovative capacity in terms of its components, the structure's correspondence, and the level of innovation, the efficiency of investments in innovative products form the basis of modern methods of analysis of innovation potential. The scale of the use of information digital technologies, the search for new technical-and-technological and material-and-technical tools to achieve the goals of increasing the competitiveness of the enterprise and its operating efficiency require continuous monitoring of innovations, as well as the search for methods to evaluate their cost and impact on the cost of the enterprise's potential.

Given the study conducted, the authors propose to generalize approaches to the interpretation of the concept of "innovative capacity" in the following areas: resource, performance (targeted), resource and performance. Adhering to the resource approach to the interpretation, the authors believe that the innovative capacity of the enterprise is a combination of all the resources involved in the innovation activity, the possibilities of their most effective use in the processes of implementing innovative projects, as well as the reflection of available external sources (innovations) and internal goals of the management system in relation to the development or introduction of new competitive advantages for the implementation of development strategies.

Modern concepts and approaches to assessing the potential of the enterprise are concentrated in two groups: cost estimation and competitiveness analysis. Cost of potential is considered from three main points: as a potential source of income; as a sum of costs for the creation or maintenance of assets forming the potential; as a market value determined by means of price multipliers. In assessing the innovative capacity of an enterprise, as a rule, scholars investigate the structure of components and using the coefficients of compliance with the goals or change dynamics determine the level of implementation. However, in the described studies and approaches to evaluation, the cost aspect of innovative capacity management is almost not considered.

The resource base of activity of the enterprise and formation of its innovative capacity are material, personnel, financial, immaterial, and informational resources. According to the authors, opportunities are formed both in the internal environment and in the external one, responding to the components of the resource base. The sequence of evaluating innovation potential at enterprises should correspond to the stages of the process of management of innovative development of the potential, as well as the principles and functions of its implementation. In order to assess resources at the entrance to the internal environment, it is necessary to evaluate not only the costs of their purchase and putting into operation but also qualitative parameters, which the authors propose to classify by type of resources and assets of enterprises. The cost of attracting resources to an enterprise and to innovation processes is thus determined by the cost approach to assessing the capacity of the enterprise and takes into account the impact of market factors. After evaluating the initial cost of attracting resources, which takes into account not only the price of resources but also the impact of the supply and commissioning processes, an assessment was made of the subsequent change in the cost of resources of innovative capacity in the processes of enterprise development.

In the process of managing innovation processes, it is important to determine the trends of the influence of changes in the indicators of use and optimality of resources in order to reduce the cost of projects, improve compliance with consumer inquiries and quality, competitiveness in the market. In order to evaluate the effectiveness of the development and implementation of innovative capacity in a market environment, a classical approach is used to analyse the effectiveness according to the effect and the cost of resources spent on it. At the same time, the authors consider the net discounted profit of the enterprise or the growth of goodwill as the effect.

The proposed methodological approach to the evaluation of the effectiveness of innovative capacity takes into account the external and internal environmental impact on the cost of the resource base, is based on the assessment of both quantitative and qualitative indicators of resources and capabilities, and reflects the effectiveness of the implementation of innovative projects in the market.